

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 6C/107/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4614203280
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Ľuboš Chrenko
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2015:4614203280.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany samosudcom Ľubošom Chrenkom v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., so sídlom Nagano Office Center, K Červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, Česká republika, IČO: 26429705, právne zastúpený: Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36864421, jej menom doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ, proti odporcovi: V. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., A. XXXX/X, t.č. A. C. XXX/X, XXX XX Y., o zaplatenie zmenkovej sumy 781,27 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Odporcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

6C/ 107/2014 -45
4614203280

Dňa 17. 04. 2014 bol tunajšiemu súdu doručený návrh navrhovateľa na uplatnenie pohľadávky na tlačive podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie č. 861/2007“). Navrhovateľ sa uvedeným návrhom domáhal voči odporcovi zaplatenia zmenkovej sumy 781,27 eura so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 781,27 eura od 01. 11. 2010 do zaplatenia, so 6 % ročným úrokom zo zmenkovej sumy 781,27 eura od 20. 12. 2010 do zaplatenia, zaplatenia zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 2,60 eura a náhrady trov konania. V návrhu uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 24. 02. 2010 na zmenkovú sumu 781,27 eura, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 01. 11. 2010. Indosovaná zmenka je vistazmenkou s doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia.“ Indosant predložil zmenku na zaplatenie, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 0,00 eur na zmenkovú sumu a tiež 00,00 eur na úroky. Navrhovateľ nežiadal nariadiť pojednávanie a k návrhu pripojil listinné dôkazy a to výpis z obchodného registra a originál zmenky vystavenej odporcom dňa 24. 02. 2010.

Súd príslušným tlačivom „C“ podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vyzval odporcu na odpoveď. Odporca sa k návrhu písomne nevyjadril.

V písomnom vyjadrení navrhovateľ uviedol, že mu nie je zrejmé, prečo konajúci súd nepostupuje podľa procesných pravidiel nariadenia č. 861/2007 a aplikuje prednostne vnútroštátne právo. Ďalej uviedol, že nie sú splnené podmienky na nariadenie ústneho pojednávania, ústne pojednávania nie je nevyhnutné na zabezpečenie riadneho súdneho procesu, podľa § 120 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávajúcou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Navrhovateľ tiež uviedol, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Navrhovateľ v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok odporkyne, že za zmenku zaplatí. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Zmenkový záväzok je priamy, bezpodmienečný, nesporný, abstraktný a samostatný záväzok, celkom nezávislý aj od zabezpečovanej pohľadávky.

K argumentácii navrhovateľa, že súd mal postupovať podľa procesných pravidiel nariadenia č. 861/2007, súd uvádza, že toto nariadenie v čl. 9 ods. 1 ustanovuje, že súd určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Keďže nariadenie žiadne pravidlá o prípustnosti dôkazov neobsahuje, v súlade s ustanovením čl. 19 nariadenia je potrebné riadiť sa procesným právom Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o prejednanú zásadu podľa § 120 ods. 1 O.s.p., na ktorú odkazoval navrhovateľ, súd zdôrazňuje, že povinnosťou súdu je ex offo skúmať, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Žiadne ustanovenie nariadenia č. 861/2007 nevyklučuje takéto skúmanie spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania, a to aj v prípade, ak je odporca prípadne nečinný a nedoručí súdu odpoveď na žalobný návrh. Pre taký prípad čl. 7 ods. 3 nariadenia ustanovuje len toľko, že súd má aj napriek nečinnosti odporcu konať a vydať rozsudok; to však neznamená, že vydaniu rozsudku nesmie predchádzať ex offo preskúmanie, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Cieľom nariadenia č. 861/2007 je zjednodušiť a zrýchliť cezhraničné konania s nízkou hodnotou sporu a na ne nadväzujúce vykonávacie konania, ale v žiadnom prípade nie vylúčiť v konaniach s nízkou hodnotou sporu ochranu spotrebiteľa, keďže vysoká úroveň ochrany spotrebiteľov je jedným zo základných princípov Európskej únie a je ustanovená aj v primárnom práve (Zmluva o fungovaní Európskej únie, Charta základných práv Európskej únie). Súd preto dospel k záveru, že aj v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu je potrebné zachovať vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, a to aj prostredníctvom vykonávania dôkazov ex offo na zistenie, či predmet konania nesúvisí so spotrebiteľskými vzťahmi, ak to vnútroštátny procesný predpis umožňuje. Aj pri nečinnosti spotrebiteľa musí súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21.03.2012). Práve pri spotrebiteľských vzťahoch je potrebné aplikovať ustanovenie tretej vety § 120 ods. 1 O.s.p., teda výnimku z prejednacej zásady. Súd je oprávnený a zároveň povinný skúmať platnosť predmetnej zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitimáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vyplňaní blankozmenky, a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade zistených nedostatkov je súd povinný konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom, čím naplňa príkaz vyplývajúci z ochrany práv spotrebiteľa.

V zmysle čl. 3 nariadenia č. 861/2007 sa jedná o cezhraničný spor, keďže navrhovateľ má sídlo v Českej republike, teda v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci.

Právomoc slovenských súdov na prejednanie a rozhodnutie daného sporu je daná podľa čl. 16 bod 2 nariadenia č. 44/2001 o príslušnosti, uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, podľa ktorého druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

Vecne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie danej veci je v zmysle čl. 25 bod 1 písm. a) nariadenia č. 861/2007 okresný súd, nakoľko táto skutočnosť bola oznámená Komisii.

Keďže ide o cezhraničný spor, bolo potrebné určiť rozhodné právo, ktorým sa daný spor má riešiť. Súd dospel k záveru, že bez ohľadu na to, či bude toto konanie považovať za spor súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou - v takom prípade je potrebné aplikovať čl. 6 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky - alebo výlučne za spor zo zmenky - a vtedy určí rozhodné právo podľa § 10 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve

súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (keďže nebolo preukázané ani tvrdené, že by si navrhovateľ a odporca zvolili rozhodné právo) - daný právny vzťah sa spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky, nakoľko zmenka bola vystavená v Slovenskej republike, platobné miesto bolo v Slovenskej republike a aj sídlo pôvodného remitenta bolo v Slovenskej republike. Až indosamentom sa dostal do tohto právneho vzťahu cudzí prvok, čo však nemôže zmeniť uplatňované rozhodné právo, ktorým bolo od začiatku právo Slovenskej republiky.

Podľa článku 5 ods. 1 nariadenia č. 861/2007 je konanie písomné, pričom navrhovateľ ani odporca netrvali na nariadení ústneho pojednávania, avšak súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Súd pojednávanie v právnej veci nariadil, nakoľko to považoval za potrebné pre vykonanie dokazovania - oboznámením so spisom tunajšieho súdu sp. zn. 8Er/1107/2012, zmluvou o úvere č. 402400273 uzavretou medzi predchodcom navrhovateľa spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava a odporcom, vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru na zistenie, či predmet konania súvisí so spotrebiteľskými vzťahmi s tým, aby sa účastníci konania mohli vyjadriť ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali.

V danej veci listom tunajšieho súdu zo dňa 25. 08. 2014 bol navrhovateľ vyzvaný, aby do 30 dní písomne súdu zaslal doplnenie návrhu na uplatnenie pohľadávky, a to aby predložil listinné dôkazy a uviedol konkrétne skutkové okolnosti na preukázanie, aký konkrétny kauzálny vzťah zmenka kryje a zabezpečuje. Súčasne bolo navrhovateľovi oznámené, že súd mieni posúdiť danú vec i podľa zákonných ustanovení týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa pri uplatnení nároku navrhovateľom na zaplatenie predmetnej istiny a najmä zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z istiny a tiež rozpor so zákonom podľa ustanovenia § 39 OZ.

V liste právneho zástupcu navrhovateľa zo dňa 19. 09. 2014 navrhovateľ uvádza, že poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky. Navrhovateľ predložil súdu originál zmenky. Zmenkové informácie preniesol navrhovateľ presne do návrhu na uplatnenie pohľadávky a preto neostáva z jeho strany čo doplniť alebo opraviť.

Vo veci bol vytyčený termín pojednávania na deň 30. 01. 2015, na ktoré pojednávania právny zástupca navrhovateľa ospravedlnil neúčast' a doplnil právnu argumentáciu navrhovateľa, keď uviedol, že ak by sa požiadavka na nariadenie ústneho pojednávania javila ako nevyhnutná a racionálna, čo sa v danom štádiu konania nejaví, mal súd povinnosť podľa Nariadenia rozhodnúť o nariadení pojednávania formou uznesenia a toto uznesenie riadne odôvodniť. Ďalej sa uvádza v liste, že navrhovateľ nemá námietky k tomu, aby sa vo veci otvorilo pojednávanie bez jeho účasti, teda nežiada, aby súd odročil pojednávanie z dôvodu jeho neprítomnosti. Podľa navrhovateľa sa v danej veci nejedná o prípad uplatňovania pohľadávky zjavne neopodstatnenej, ani o podanie zjavne neprípustného návrhu. Ďalej poukazuje na ustanovenie § 17 Zákona zmenkového a šekového. Pokiaľ námietka dlžníka, teda odporcu nie je vznesená a preukázaná, neexistuje dôvod, na základe ktorého by súd mohol opodstatnene vykonať dokazovanie týkajúce sa obsahu kauzálnej zmluvy predchádzajúcej vystaveniu takejto zmenky. Vzhľadom na ospravedlnenie neúčasti a súhlas s pojednávaním v neprítomnosti navrhovateľa, ako to vyplýva z listu právneho zástupcu, súd pojednával v neprítomnosti navrhovateľa potom, ako bol navrhovateľ listom tunajšieho súdu oboznámený, že danú vec mieni posudzovať podľa zákonných ustanovení týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa a vo veci rozhodol rozsudkom. Podľa súdu nemožno hovoriť o tom, že takýto rozsudok by bol pre navrhovateľa prekvapivý a žeby došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom. Toto stanovisko súdu súvisí aj s tým, že na tunajšom súde, ale aj na iných okresných súdoch prebiehajú obdobné konania, v ktorých právny zástupca navrhovateľa prevažne ospravedlňuje neúčast' a zasiela vhodné vyjadrenia.

Súd pojednával v neprítomnosti navrhovateľa.

Odporca vo svojej výpovedi uviedol, že uzatvoril so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ zmluvu o úvere. Poskytnutý úver začal splácať, uhradil štyri alebo päť splátok a potom prestal, pretože nemal z čoho splácať, nakoľko už vtedy bol invalidným dôchodcom od roku 2003. Úver si bral pre svoju rodinu a nie pre seba. V tom čase žil so sestrou a s rodičmi. Bolo to preto, lebo rodičia prišli o byt a museli odísť bývať k sestre. Poprel, žeby si bral úver na výkon povolania. Pri spisovaní úveru sa to uviedlo len preto, aby sa uviedol nejaký dôvod. Pri podpise úverovej zmluvy, vedel koľko má vrátiť celkom, ale nevedel o

výške zmenkového úroku 0,25 % denne. V tom čase bol v zlej finančnej situácii potom ako prišli o byt a preto listinám nevenoval pozornosť.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 8Er/1107/2012 súd zistil, že dňa 29. 10. 2012 súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý predložil tunajšiemu súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vo veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava proti povinnému: V. B., teda voči odporcovi. Žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola na základe exekučného titulu a to rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 17. 10. 2011 sp. zn. SR 00524/11. Uvedeným rozsudkom bola uložená povinnosť odporcovi zaplatiť oprávnenému sumu 781,27 eura spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 781,27 eura od 01. 11. 2010 o zaplataenia, so zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 781,27 eura od 20. 12. 2010 do zaplataenia. Uznesením vyššieho súdneho úradníka tunajšieho súdu zo dňa 25. 07. 2013 č. k 8Er/1107/2012-12 bola žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá. Uznesením vyššieho súdneho úradníka tunajšieho súdu zo dňa 24. 09. 2014 č. k. 8Er/1107/2012-53 bola exekúcia zastavená.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom odporcu, oboznámením sa s obsahom: návrhu na uplatnenie pohľadávky, vlastnou zmenkou vystavenou odporcom dňa 24. 02. 2010, zmluvou o úvere č. 402400273 uzavretou medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Bratislava a odporcom, vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru, spisu tunajšieho súdu sp. zn. 8Er/1107/2012, a zistil tento skutkový stav: Dňa 24. 02. 2010 uzatvorila spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. s odporcom na predtlačenom formulári zmluvu o úvere č. 402400273, podľa ktorej bol odporcovi poskytnutý úver vo výške 400,- Eur, ktorý sa odporca zaviazal zaplatiť o zvýšený o príslušný poplatok vo výške 392,- Eur a celkom mal zaplatiť čiastku 792,- Eur a to v 12-tich mesačných splátkach po 66,- Eur počnúc dňom 17. 03. 2010. V zmluve o úvere nie sú uvedené úroky z úveru ani RPMN. Odporca podpisom v osobitnom rámečku formulára zmluvy o úvere potvrdil prevzatie peňažnej hotovosti uvedenej v zmluve o úvere v ten istý deň. V bode 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, podľa ktorej na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil dlžník (vystaviteľ) zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite, zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh.

Zo zmenky vystavenej v čase podpísania zmluvy o úvere odporcom dňa 24. 02. 2010 na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35807598 súd zistil, že do zmenky bola vpísaná suma 781,27 eura a zmenkový úrok 0,25% denne od 01. 11. 2010. Zmenka bola splatná pri predložení (vistazmenka) s doložkami „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia.“ V pravom hornom rohu zmenky sa v rámečku nachádza číslo zmluvy 402400273. Zároveň súd zistil, že práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., prevedené rubopisom na navrhovateľa.

V exekučnom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 8Er/1107/2012 bol uplatnený nárok z vyššie uvedenej zmenky, ako to vyplýva z rozhodnutia rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu. Zmenka bola vystavená odporcom dňa 24. 02. 2010 na rad: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ktorú navrhovateľ nadobudol rubopisom. V tomto konaní bola žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietnutá a exekúcia bola zastavená.

Podľa článku I § 75 zákona č. 190/1950 Sb. Zákona zmenkového a šekového, vlastná zmenka obsahuje:
1/ označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná,
2/bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu,
3/údaj zročnosti,
4/údaj miesta kde sa má platiť,
5/ meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť
6/ dátum a miesto vystavenia zmenky,
7/ podpis vystaviteľa.

Podľa článku I § 77 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov, Pokiaľ to neodporuje povahe vlastnej zmenky, platia pre ňu ustanovenia dané pre cudziu zmenku o indosamente (§§ 11 až 20), zročnosti (§§ 33 až 37), platení (§§ 38 až 42), postihu pre neplatenie (§§ 43 až 50, 52 až 54), platení pre česť (§§ 55, 59 až 63), odpisoch (§§ 67 a 68), zmenách (§ 69), premlčaní (§§ 70 a 71), dňoch pracovného pokoja, počítaní lehôt a zákazu dní odkladu (§§ 72 až 74).

Podľa článku I § 77 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb., Pre vlastnú zmenku platia ďalej ustanovenia o cudzích zmenkách splatných u tretej osoby alebo v inom mieste než je bydlisko zmenečníka (§§ 4 a 27), o úrokovej doložke (§ 5), o nezrovnalostiach v údajoch zmenkovej sumy (§ 6), o následkoch podpisu zmenky za podmienok § 7, o následkoch podpísania osobou, ktorá konala bez oprávnenia zastupovať alebo ktorá prekročila takéto oprávnenia (§ 8) a o blankozmenke (§ 10).

Podľa článku I § 10 zákona č. 191/1950 Zb., Ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nebanlivosťou.

Podľa článku I § 11 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., Každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa článku I § 14 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., Indosamentom sa prevádzajú všetky práva zo zmenky.

Podľa článku I § 17 zákona č. 191/1950 Zb., Kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa článku I § 5 ods. 1, 2, 3 zákona č. 191/1950 Zb., V zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť úrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú. Úrokovú mieru treba udat' v zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú. Úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa článku I § 48 ods. 1 bod 2 zákona č. 191/1950 Zb., Majiteľ môže postihom žiadať šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti.

Zákonom č. 150/2004, ktorým bol novelizovaný občiansky zákonník, bola prebratá Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach spotrebiteľských úveroch.

Podľa článku 2 písm. a) Smernice 93/13/EHS, Na účely tejto smernice nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa článku 3 ods. 1, 3 Smernice 93/13/EHS, Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa článku 5 Smernice, V prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v čl. 7 ods. 2 .

Podľa článku 6 ods. 1 Smernice, Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva,

neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, aj jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k), l) OZ, Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,

l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana.

Podľa § 2 písm. a/, b/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch), Na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 3 ods. 1, 2 citovaného zákona, Veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 - 4 citovaného zákona, Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,

b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,

h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,

i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 6 citovaného zákona, V súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ, Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 265 Obchodného zákonníka, Výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy, Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Vzhľadom na vyššie citované ustanovenia bodu 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru (dohoda o vyplnení zmenky), ako aj vzhľadom na zhodu čísla uvedeného na zmenke s číslom zmluvy o úvere, zhodu údajov o vystaviteľovi a pôvodnom remitentovi zmenky s údajmi o veriteľovi a dlžníkovi v zmluve o úvere a na zhodu dátumu vystavenia zmenky s dátumom podpisu zmluvy o úvere súd dospel k jednoznačnému záveru, že zmenka predložená navrhovateľom bola vystavená odporcom ako zabezpečovacia zmenka k zmluve o úvere, pričom bola vystavená v súlade s bodom 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako blankozmenka. Zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy bol do zmenky doplnený dodatočne, o čom svedčí aj iný spôsob vyplnenia týchto údajov (písané technickými prostriedkami) v porovnaní s údajmi o vystaviteľovi, mieste a dátume vystavenia zmenky (písané rukou).

Vo všeobecnosti môže mať zmenka vystavená dlžníkom pri podpise úverovej zmluvy resp. pri prevzatí úveru buď uhradzovaciu alebo zabezpečovaciu funkciu. V danom prípade, keďže ide o spotrebiteľský úver, je však uhradzovacia funkcia vylúčená vzhľadom na výslovný zákaz splnenia dlhu zmenkou alebo šekom ustanovený v § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch, na rozdiel od zabezpečovacej funkcie zmenky, ktorá bola v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi zakázaná až s účinnosťou od 01.01.2011. Preto súd mohol v danom prípade považovať zmenku predloženú navrhovateľom, ktorá bola nesporne vystavená v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru odporcovi, len za zabezpečovaciu zmenku, nie za samostatnú a nezávislú zmenku prijatú na uhradenie dlhu odporkyne.

Predmetom tohto konania je nárok navrhovateľa vyplývajúci z vlastnej vistazmenky vystavenej odporcom pôvodne vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zo zmluvy o úvere. V prvom rade súd považoval za potrebné posúdiť, či zmluva, na základe ktorej vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, je platná a teda či vôbec vzniklo právo na vyplnenie blankozmenky.

V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je súd v každom štádiu konania a v každom druhu konania povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský právny vzťah a teda či sa na konkrétny právny vzťah použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. Aj v tomto konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky. Z činnosti súdu je pritom známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., v prospech ktorého odporca zmenku vystavil, a ktorý predmetnú zmenku od odporcu prijal, sa zaoberá aj poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných veriteľov, ktorý vedie Národná banka Slovenska ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery. Preto si súd zabezpečil zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bola predmetná zmenka vystavená a vykonal dôkaz oboznámením tejto zmluvy.

Uvedená zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, keďže napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy uvedené v § 52 Občianskeho zákonníka. Ide o predtlačенú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah. Zmluvnými stranami sú POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľ (dodávateľ), ktorý pri uzatváraní zmluvy koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a odporca ako fyzická osoba, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je teda spotrebiteľom. Podľa názoru súdu sa v danom prípade jedná o spotrebiteľský úver upravený Zákonom o spotrebiteľských úveroch, a to napriek tomu, že v zmluve o úvere je zaznačená kolónka účelu úveru „na výkon povolania“. Z úradnej činnosti sú súdu známe zmluvy uvedeného veriteľa (v počte niekoľkých desiatok) a takmer v každej takejto zmluve uzatvárajanej v danom období (2008-2010) je pri dlžníkovi, ktorý nie je podnikateľ, uvedený účel na výkon povolania alebo zamestnania. Pritom v iných konaniach (najmä v exekučnom konaní) boli mnohé tieto zmluvy už právoplatnými rozhodnutiami súdu označené za zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto má súd dôvodné pochybnosti o skutočnom účele poskytnutia úveru. Keďže pri pochybnostiach o obsahu zmlúv platí výklad pre spotrebiteľa priaznivejší, súd musel dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol v danom prípade poskytnutý na výkon povolania, zaťažuje toho, kto takúto skutočnosť tvrdí. Keďže účel vyznačený v zmluve („na výkon povolania“) súdu preukázaný nebol, súd vychádza z toho, že uvedený úver bol poskytnutý na súkromné účely (teda na iný účel ako na výkon povolania, zamestnania, podnikania). Uvedené vyplýva aj z výpovede samotného odporcu, ktorý vo veci uviedol, že úver si bral pre potreby svojej rodiny potom ako jeho rodičia prišli o byt a museli ísť bývať k sestre. V čase podpísania zmluvy o úvere, bol na invalidnom dôchodku a to už od roku 2003 a zo zdravotných dôvodov nemohol pracovať. V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť - resp. nie je len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Otázka definície spotrebiteľa a spotrebiteľského charakteru úverových zmlúv už bola riešená napr. uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 31.05.2010 č. k. 10CoE/70/2012-42. Z ustanovenia § 52 ods. 1 OZ vyplýva, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so

spotrebiteľom. Podľa § 52 ods. 4 spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného tak vyplýva, že spotrebiteľom nie je len tá osoba, ktorá do postavenia odberateľa tovaru, služieb vstupuje konaním v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Po preskúmaní celej zmluvy o úvere vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel súd k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je v nej hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to najmä (ale nielen) v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (spísanie notárskej zápisnice prostredníctvom splnomocnenca, uzatvorenie záložnej zmluvy prostredníctvom splnomocnenca, niekoľkonásobné zmluvné pokuty, blankozmenka) a zároveň sú celá zmluva a všeobecné podmienky koncipované výlučne na prospech veriteľa, obsahujú prakticky len povinnosti dlžníka a práva a výhody veriteľa. Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy sa celá zmluva (jej obsah i účel) prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Skutočnosť, že sa zmluva prieči dobrým mravom spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z toho dôvodu nemohlo spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ako veriteľovi z uzatvorenej zmluvy o úvere vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa bodu 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, z čoho vyplýva, že ak zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe takto vyplnenej zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Pri konštatovaní nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky na základe neplatnosti zmluvy o úvere z vyššie uvedených dôvodov súd vychádzal aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 06.05.2008 sp. zn. 4 Obo 161/2007.

Súd je toho názoru, že aj keby nebola neplatná celá zmluva o úvere, právo na vyplnenie blankozmenky nemohlo vzniknúť aj z toho dôvodu, že dohoda o vyplnení zmenky ako súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktorých obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a z toho dôvodu je neplatná. Hoci použitie zmenky ako uhradzovacieho ako aj zabezpečovacieho prostriedku v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi bolo zákonom zakázané až s účinnosťou od 01.01.2011, to neznamená, že v spotrebiteľských zmluvách uzavretých pred týmto dátumom nemožno zmluvné ustanovenia o použití zmenky vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V danom prípade považuje súd dojednanie dohody o vyplnení zmenky za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k) OZ, pretože ide o podmienku, ktorá za nesplnenie záväzku pripúšťa možnosť veriteľa domáhať sa od spotrebiteľa zaplatenia neprimerane vysokej sumy (úrok 0,25 % denne) ako sankcie spojené s nesplnením záväzku. Takisto sa jedná o neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. l) OZ, nakoľko prijatím zmenky ako zabezpečovacieho prostriedku preniesol dodávateľ povinnosť niesť dôkazné bremeno na spotrebiteľa (napr. v súvislosti s čl. I § 10, § 17 zákona č. 191/1950 Zb.). Na rozdiel od situácie, ktorú predvída ustanovenie čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb. (vyplnenie zmenky v rozpore s tým, čo bolo dojednané) v danom prípade je celá dohoda o vyplňacom práve blankozmeniek neplatná, čo má taký istý právny dôsledok, ako keby nebolo dojednané vôbec nič. Za takýchto okolností vôbec nevzniklo pôvodnému remitentovi právo na vyplnenie blankozmenky, a teda blankozmenka sa vôbec nestala zmenkou a pôvodný remitent nemal práva a povinnosti zo zmenky, preto ich ani nemohol indosamentom previesť (čl. I § 14 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.) na navrhovateľa. Ak by súd pripustil, že neexistencia dohody o vyplňacom práve blankozmenky nemá takéto právne dôsledky, ale naopak znamená právo majiteľa zmenky vyplniť blankozmenku ľubovoľne bez akýchkoľvek obmedzení, potom by súd musel konštatovať, že konanie veriteľa (ktorý je spoločnosťou zaoberajúcou sa poskytovaním úverov v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda spoločnosťou, ktorá by mala poznať právo v tejto oblasti a mala by tiež postupovať s náležitou starostlivosťou), keď od spotrebiteľa prijme zmenku s vedomím, že ju môže vyplniť bez akýchkoľvek obmedzení a bez ohľadu na skutočnú výšku dlhu spotrebiteľa, nie je možné nepovažovať za zlomyseľnosť alebo aspoň za hrubú nedbanlivosť (čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb.).

Súd poukazuje i na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoE/164/2011-24 z 29.02.2012, v ktorom sa už zaoberal dohodou o vyplnení zmenky uvedenou vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., a v ktorom vyslovil, že táto dohoda je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. k) a o) OZ, ktorá stavia spotrebiteľa do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Predmetná dohoda poskytuje veriteľovi neprimeranú výhodu v tom, že hoci je limitovaný vo výške zmenkovej sumy, je len na ňom, aby určil, aká je výška jeho nárokov voči dlžníkovi ku dňu vyplnenia zmenky. Takýmto spôsobom môže veriteľ v podstate jednostranne určiť výšku dlhu dlžníka bez toho, aby bola táto

výška preskúmateľná, keďže zmenka je abstraktný právny úkon, čo súd považoval jednoznačne za bezdôvodné zvýhodnenie veriteľa na úkor dlžníka a obchádzanie predpisov chrániacich spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch.

Súd napokon poukazuje na to, že i v prípade, keby nedospel k záveru o neplatnosti zmluvy o úvere resp. dohody o vyplňacom práve blankozmeniek a následnej nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky, nemohol by priznať plnenie, ktorého sa navrhovateľ domáhal. Keďže sa v danom prípade jedná nielen o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 OZ, ale aj o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje Zákon o spotrebiteľských úveroch, súd sa zaoberal aj samotnou zmenkou (hoci právo na jej vyplnenie ani nevzniklo) a zistil, že predloženú zmenku veriteľ nemohol podľa § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch prijať ani ako zabezpečovací inštitút, pretože zmenka bola vyplnená podstatne vyššou zmenkovou sumou než pripúšťa uvedené ustanovenie zákona, ako bolo uvedené vyššie, vzhľadom na absenciu podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd považoval daný spotrebiteľský úver za poskytnutý bez úrokov a bez poplatkov, preto zmenková suma mohla byť vyplnená maximálne na sumu istiny poskytnutého úveru 400,- Eur. S príslušenstvom vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, t. j. 120,- Eur, by to bola suma 520,- Eur. Vyplnená však bola vo výške 781,27 Eur. Okrem toho bol na zmenke uvedený zmenkový úrok 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne. Nie je možné akceptovať také konanie veriteľa, ktorý by síce vyplnil zmenku tak, že zmenkovú sumu tvorí len istina s príslušenstvom vo výške maximálne 30 % poskytnutého úveru, ale súčasne by prijal zmenku s takým úrokom, ktorý je v právnom štáte neakceptovateľný (t. j. s úrokom 91,25 % ročne). Takýto vysoký zmenkový úrok by znamenal pre dlžníka takmer 100%-tné navýšenie dlhu za jeden rok. Takéto konanie veriteľa by bolo potrebné považovať za obchádzanie uvedeného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Konanie, ktorým by veriteľ prijal zmenku s takto vysokým úrokom, nie je možné považovať za výkon práva, ktorý by nebol v rozpore s dobrými mravmi, resp. - ak by išlo o režim Obchodného zákonníka - v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, a teda ktorý by mal požívať právnu ochranu.

Na základe vyššie uvedeného dospel súd k záveru, že pokiaľ sa predmetná zmenka týka právneho vzťahu medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a odporcom na základe zmluvy o úvere, ktorá zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, preto súd skúmal i tento vzťah, keď predloženie zmenky nemožno nadradiť nad spotrebiteľský vzťah rešpektujúc ochranu práv spotrebiteľa. Právo na spravodlivú súdnu ochranu zaručuje Článok 46 ods. 1 Ústavy. Táto ochrana sa spotrebiteľovi poskytuje z úradnej povinnosti bez toho, ako si odporca ako spotrebiteľ bráni svoje práva. Je nesporné, že vzťah na základe ktorého zmenka vznikla, je vzťahom medzi dodávateľom a spotrebiteľom a preto nemožno odporcovi ako spotrebiteľovi odoprieť ochranu pred neprijateľnými podmienkami.

Z dokazovania vyplýva, že spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako dodávateľ spotrebiteľských úverov poskytla odporcovi úver vo výške 400,- Eur, pričom zmluva o úvere neobsahuje údaje o RPMN, ako to vyžaduje citované ustanovenie § 4 ods. 2 písm. j) Zákona č. 258/2001 Z. z., tiež neobsahuje ročnú úrokovú sadzbu tak ako to vyžaduje ustanovenie § 4 ods. 2 písm. h) a tiež priemernú hodnotu RPMN uvádzanú pod písm. k) citovaného ustanovenia, čo boli v čase uzatvorenia tejto zmluvy povinné údaje vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Ich neuvedenie má za následok, že od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Z ustanovenia § 4 ods. 3 Zákona č. 258/2001 Z. z. vyplýva, že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/, l/ poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Preto podľa uvedeného ustanovenia nemôžu byť vymáhané úroky a poplatky. Spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. napriek tomu v exekučnom konaní si vymáhala a uplatnila sumu 781,27 eura s príslušenstvom, v ktorom konaní bola neúspešná z dôvodu zastavenia exekúcie tak, ako to vyplýva z vyššie uvedeného. V danej veci si uplatňuje navrhovateľ ako indosatár zaplatenie zmenkovej sumy 781,27 eura so zmenkovým úrokom 0,25 % denne, t. j. 91,25 % ročne zo sumy 781,27 od 01. 11. 2010. Pokiaľ navrhovateľ v konaní tvrdí, že súd musí skúmať iba to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť. Takýmto postupom by došlo k zneužitiu zmenkového inštitútu v neprospech odporcu. Podľa súdu vzhľadom na počet exekučných vecí spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. na okresných súdoch a takmer rovnaký výsledok v týchto konaniach (zastavenie exekučného konania), vedome tak s navrhovateľom dochádza k indosácii zmenky, účelovo, aby bola znemožňovaná

obrana odporcu ako spotrebiteľa. Je nesporné, že zmenky spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. sa týkajú formulárových úverových zmlúv s rovnakým obsahom. Používané sú rovnaké predtlačé zmenky, do ktorých sú vpisované údaje ako dátum, zmenková suma, dátum začiatku úročenia, meno a priezvisko, ako i adresa a rodné číslo vystaviteľa zmenky a tiež číslo úverovej zmluvy. V danej veci predmetná zmenka zabezpečovala zmluvu o úvere č. 402400273 poskytnutého spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. odporcoví. Nebolo pritom preukázané, že úver bol poskytovaný v súvislosti s podnikateľskou činnosťou odporcu.

Posudzujúc výšku zmenkového úroku 0,25 % denne, čo predstavuje 91,25 % ročne uplatňujúc zo sumy 781,27 eura od 01. 11. 2010 do zaplatenia súd považoval za rozpor s dobrými mravmi tak ako to uvádza ustanovenie § 3 a § 39 OZ, a tak dohodu o vyplnení zmenky obsiahnutú vo všeobecných obchodných podmienkach bolo potrebné posudzovať ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je od počiatku neplatná a preto POHOTOVOSTĚ, s.r.o. nebola oprávnená zmenku vyplniť. Z rozhodovacej praxe súdov je známe, že dojednanie úrokov pri pôžičkách, úveroch musí byť v súlade s dobrými mravmi pre prekročenie prípustnej hranice. Uvedený postup spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. možno považovať za konanie majiteľa pri nadobúdaní zmenky ako konajúceho vedome na škodu dlžníka (Článok 1 § 17 citovaného zákona č. 191/1950 Zb). Pre rozpor so zákonom je podľa § 39 OZ neplatná dohoda o vyplnení zmenky, na základe ktorej odporca ako spotrebiteľ podpísala v prospech podnikateľa zmenku, ktorá súvisela so spotrebiteľským úverom. Táto skutočnosť zakladá dôvod na ochranu proti povinnosti zaplatiť zmenku, ktorú ochranu súd poskytol z úradnej povinnosti.

V konaní bolo preukázané, že zmenkový úrok je v rozpore s dobrými mravmi. Rovnako je potom v rozpore s dobrými mravmi účelový vo veľkom počte uskutočnený prevod zmeniek na navrhovateľa. Navrhovateľ tak nadobudol zmenky na rad od spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ktoré boli rovnako vopred formulárovo pripravené a navrhovateľovi muselo byť pritom známe, že zmenky boli vystavené v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi. Navrhovateľ tak konal pri nadobúdaní zmenky vystavenej odporcom na rad dňa 24. 02. 2010 na škodu odporcu ako dlžníka zo zmluvy, keď mu muselo byť známe z konania a činnosti remitenta, že zmenka sa týka spotrebiteľského úveru.

Vzhľadom k tomu, že pôvodnému remitentovi nevzniklo právo zmenku prijať, ani právo zmenku vyplniť, nevzniklo mu z takejto zmenky ani právo na žiadne plnenie. Preto ani navrhovateľ, ktorý nadobudol rubopisom zmenku, na ktorej vyplnenie právo nevzniklo, a ktorá ani nemohla byť vôbec od dlžníka prijatá, sa nemôže na základe takejto zmenky s úspechom domáhať jej vyplatenia. Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov súd dospel k jednoznačnému záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť a preto ho zmietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporcoví, ktorý bol v konaní úspešný, náhradu trov konania nepriznal, pretože túto náhradu nežiadal a ani mu podstatné trovy v konaní nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

Podľa § 205 ods. 1, 2, 3 O.s.p., V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.